

Rada Gminy Zaniemyśl

*Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zaniemyślu w 2017.*

W 2017 ośrodek realizował zadania z zakresu poniższych 11 ustaw :

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej
2. Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych
3. Ustawy z dnia 07 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
4. Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
5. Ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
6. Ustawy z dnia 23 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny
7. Ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci
8. Ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych
9. Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. prawo energetyczne
10. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
11. Ustawy z dnia 04 listopada 2016r o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za Życiem”

Ad.1- Podstawowym zadaniem realizowanym przez Ośrodek w roku ubiegłym były zadania określone w ustawie o pomocy społecznej . Zgodnie z ustawą udzielano pomocy osobom, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie były w stanie przezwyciężyć samodzielnie wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Wypłacano świadczenia pieniężne oraz udzielano pomoc w formie rzeczowej i w naturze zarówno z zakresu zadań własnych gminy jak i z zadań zleconych gminie, a także świadczone pomoc w formie usług opiekuńczych oraz pomocy w formie pracy socjalnej. Zarówno pomoc w formie pracy socjalnej , interwencji kryzysowej, wsparcia i poradnictwa oraz kierowania do noclegowni lub ogrzewalni nie wymaga wydania decyzji administracyjnej, a rodziny i osoby korzystające z tych form pomocy nie muszą spełniać kryteriów dochodowych ustawy.

Ośrodek w ubiegłym roku : wypłacał zasiłki celowe , specjalne zasiłki celowe, wypłacał zasiłki okresowe , stałe, świadczył w miejscu zamieszkania u podopiecznych usługi opiekuńcze, opłacał składki zdrowotne, kierował osoby bezdomne do schroniska zapewniając posiłek i niezbędne ubranie(stosowne do pory roku), kierował osoby tego wymagające do domu pomocy społecznej, przyznawał świadczenia opieki zdrowotnej ze środków publicznych, udzielał wsparcie asystenta rodziny itd. Kontynuowano program dożywiania oparty na rządowym programie "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" w ramach którego głównie prowadzono dożywianie dzieci w szkołach. Poza tym realizowano gminny program pod nazwą „Pomagamy szczęściu x 3i więcej” , resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” – na który aplikowano o dotację oraz program partnerski pt. „Zwiększenie dostępu do usług społecznych w powiecie średzkim”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach którego rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze uczestniczyły w warsztatach podnoszących umiejętności rodzicielskie oraz w indywidualnych konsultacjach specjalistów. W roku ubiegłym w następstwie zmian ,w ustawie o pomocy społecznej w zakresie udzielania

schronienia osobom bezdomnym, w celu prawidłowego realizowana pomocy konieczne było zawarcie umowy o świadczenie takich usług i została ona zawarta z Fundacją na Rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem -na świadczenie usług dla osób bezdomnych z terenu gminy Zaniemyśl w formie schroniska ,noclegowni i ogrzewalni- zarówno dla kobiet jak i mężczyzn. Wejście w 2016 roku ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci przełożyło się zarówno na działalność i strukturę zatrudnienia w ośrodku ale również na pomoc społeczną. Dodatkowe wsparcie rodzin przez państwo spowodowało spadek zainteresowania pomocą w formie dożywianiem dzieci w szkole, co obrazują dane z realizacji programu „dożywiania” . Rodziny deklarują ,że same zapłacą za posiłek w szkole i nie składają wniosku o taką pomoc , a także brak zainteresowania odzieżą używaną -dlatego podjęto decyzję o zaprzestaniu realizacji własnego projektu pod nazwą „otwarta szafa”

W 2017r. niezależnie od formy pomocy społecznej skorzystały 252 osoby z 137 rodzin (74 rodzin świadczenia pieniężne ,69 rodzin świadczenia niepieniężne). Jednocześnie 107 rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej. Osoby objęte pomocą społeczną **-to około 3,70%** ogólnej liczby mieszkańców gminy (6 779 mieszkańców w tym 114 meldunek czasowy). Z danych ośrodka wynika, że obywatele Ukrainy przebywający na terenie gminy nie korzystali ze pomocy .W zakresie pomocy społecznej w 2017r wydano **298** decyzje administracyjne, pracownicy socjalni prowadzili 6 kontraktów socjalnych zawartych z podopiecznymi, prowadzili monitoring sytuacji rodzin w 21 procedurach „Niebieska Karta”. W porównaniu do lat poprzednich zanotowano spadek bezrobocia które na terenie kraju wyniosło na koniec roku 6,9% , na terenie powiatu 6,7 % a w województwie wielkopolskim średnia stopa bezrobocia wynosiła 3,9% . Na dzień 31 grudnia 2017r w Gminie Zaniemyśl było 151 osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych (powyżej 24 miesięcy) 38 osób-dla porównania w roku ubiegłym osób bezrobotnych było 217. Liczba kobiet bezrobotnych wynosiła 97 w tym 23 długotrwale bezrobotne-a w roku poprzednim to odpowiednia:103 kobiety w tym 59 długotrwale bezrobotne. Powyższe dane pokazują, że spadek stopy bezrobocia w powiecie , w porównaniu do roku 2016 jest znaczny, świadczy o tym fakt iż jest ona niższa od średniej krajowej stopy bezrobocia, zaś w roku poprzednim była ona wyższa od średniej krajowej. O spadku bezrobocia świadczy także fakt bardzo małej liczby osób, które Ośrodek mógłby skierować na organizowane od lat we współpracy z Gminą i Powiatowym Urzędem Pracy prace społecznie użyteczne. Większość podopiecznych ośrodka, którzy chcą pracować po krótkim okresie poszukiwań podejmują pracę zaś część osób nie spełnia kryteriów tzw. profilu zawodowego w urzędzie pracy , a część mimo deklarowanej chęci podjęcia tych prac , faktycznie nie jest nimi zainteresowana i ich nie podejmują albo po bardzo krótkim okresie rezygnują podając różne przyczyny. Powyższa sytuacja przełożyła się na zmianę powodu trudnej sytuacji osób i rodzin , która spowodowała ubieganie się o pomoc społeczną .Obecnie poza ubóstwem to głównie zły stan zdrowia tzn. niepełnosprawność i długotrwała choroba , a bezrobocie które wcześniej przez kilka lat dominowało wśród przyczyn ubiegania się o pomoc znalazło się na 2 miejscu. Sytuację tę przedstawia poniższa analiza.

Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej poza ubóstwem to:

- ubóstwo - 43 rodzin
- bezrobocie - 30 rodzin,
- niepełnosprawność - 36 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 13 rodzin
- wielodzietność - 11 rodzin
- długotrwała i ciężka choroba - 10 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych-

i prowadzenia gosp. domowego	- 7rodzin
-problem alkoholowy	- 5 rodzin
-trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	- 2 rodzin
-przemoc w rodzinie	- 5 rodziny
-zdarzenie losowe -	- 2 osoby
-bezdomność	- 2 rodziny
-klęski żywiołowe(huragan) -	13 rodzin

W 2017r. na zadania z zakresu świadczeń pomocy społecznej wydano 501 237,89zł wydatki na poszczególne świadczenia to :

- zasiłki celowe i w naturze* dla 119 osób z 64 rodzin (opał, odzież, buty, żywność itp. -rozd.85214) kwota 49 394zł w tym :
  - również na żywność w ramach programu „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania” *to kwocie 9 735zł*
  - *specjalne zasiłki celowe dla 9 rodzin w kwocie 12 001zł*
  - *program” wieloraczki” w kwocie 9 252zł*
- zasiłki na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową* 13 rodzin w kwocie 123 259,65 (dotacja)
- zasiłki celowe na* pokrycie wydatków powstałych w wyniku *zdarzenia losowego* 2 rodziny liczące 7 osób na kwotę 29 746zł
- zasiłki okresowe* dla 22 rodziny, głównie z tytułu bezrobocia w kwocie 31 070,28z (24 658zł to dotacja celowa dla gminy , a 6 412zł to środki własne-rozd.85214)
- zasiłki stałe* dla 13 osób w kwocie 66 284,82zł (dotacja)
- *schronienie* dla 2 osób w kwocie 1 360zł
- usługi opiekuńcze* dla 8 osób w kwocie 16 417,05zł, {jest to koszt 1748 świadczeń } (kwota zarówno w rozdziałach 85228 i 85219-związane z kosztami zatrudnienia opiekunki)
- sprawienie 1 pogrzebu* na kwotę 100zł (pozostała kwota została zwrócona przez ZUS)
- składki na ubezp. zdrowotne dla11 osób w kwocie 5 186,39zł (rozdz. 85213)*
- pobyt w Domu Pomocy Społecznej* dla 7 osób w kwocie 159 050z,49zł (rozdz. 85202)
- Ponadto -wyplata wynagrodzenia dla kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej w kwocie 3 072,30zł*

Pomoc w programie dożywiania ,

Programem objętych zostało 75 osób -dla porównania ubiegłym 122 osoby ,w formie posiłku 55 osób ,a w 2016-85, Na program ogółem wydana została kwota 35 700,20zł. z tego środki własne gminy to 14 280zł ,a 21 420 zł to dotacja celowa z budżetu państwa .Z powodu dalszego spadku liczby osób zainteresowanych korzystaniem z programu , na jego realizację wydano około 6000tyś. Mniej niż w 2016r i dlatego też zmniejszono wkład własny gminy (zachowując wymaganą proporcję procentową środków 60/40). Do tej pomocy są uprawnione osoby i rodziny posiadające dochody w wysokości do 150% kryterium dochodowego[osoby samotne 634 x150%=951zł w rodzinie 514złx150%+ =771zł. na osobę

W roku ubiegłym w ustawie o pomocy społecznej nie nastąpiły zasadnicze zmiany co do zasad i kryteriów przyznawania pomocy społecznej.

Rozpatrując wnioski o udzielenie pomocy pod uwagę branych jest wiele przesłanek , jedną z nich jest dochód rodziny , jednak sam dochód poniżej kryterium dochodowego nie stanowi wystarczającej przesłanki do udzielenia pomocy. Ogólną zasadą jest liczenie do dochodu każdego dochodu członków rodziny bez względu na źródło i tytuł jego uzyskania . Dochód rodziny to suma miesięcznych dochodów osób

w rodzinie z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku .Dochód pomniejsza się o obciążenia miesięczne składkami: zdrowotną ,emerytalną, rentową, chorobową i o podatek dochodowy od osób fizycznych, również składki opłacane do KRUS przez rolników a także o kwotę bieżących alimentów -zgodnych z postanowieniem Sądu gdy członek danej rodziny płaci je na rzecz innej osoby. Dochód z 1 ha przeliczeniowego to nadal kwota 288zł miesięcznie. Do dochodu wlicza się kwotę dodatku mieszkaniowego , kwotę Świadczeń rodzinnych, zasiłki z bezrobocia itd. Natomiast nie wlicza się świadczeń wychowawczych, jednorazowego świadczenia socjalnego , stypendiów z systemu oświaty, świadczeń w naturze, świadczeń otrzymywanych przez osoby wykonujące prace społecznie użyteczne, dochodu z powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego. Ustawa szczegółowo określa okoliczności i wyjątki w tym zakresie – jakiego dochodu nie wliczamy i jaki dochód można uznać za utracony i oraz kiedy.

Ad. 2 – świadczenia rodzinne

W 2017r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało 312 rodzin.,wydano w tym zakresie 1080 decyzji administracyjnych. Obecnie ustawa nadal umożliwia przyznanie pomniejszonego świadczenia rodzinnego-tzw. złotówka za złotówkę. w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego. W 2017r świadczeniami opiekuńczymi wypłacanymi zgodnie z zapisami ustawy były:

- zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153zł miesięcznie
- świadczenie pielęgnacyjne w kwocie 1406 zł miesięcznie oraz
- specjalny zasiłek opiekuńczy w kwocie 520 zł miesięcznie
- zasiłek dla opiekuna w kwocie 520zł miesięcznie

natomiast świadczeniami rodzinnymi :

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami z tytułu: urodzenia dziecka (jednorazowa), opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.
- jednorazowy zasiłek z tytułu urodzenia dziecka(tzw. Becikowe), który przysługuje rodzinom z dochodem miesięcznym na osobę w rodzinie do 1922zł
- świadczenie rodzicielski 1000zł miesięcznie przez 12 miesięcy od urodzeniu dziecka

Nie uległy zmianie kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych i nadal jest to 674zł na osobę w rodzinie lub 764zł jeśli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne.

Ogółem wydatki (rozdz.85502) wyniosły 1849 974,74zł , W kwotę tę wchodzi również koszt wypłaty świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 184 870,00zł oraz koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych i Funduszu alim. w kwocie 56 190,47zł

- na świadczenia rodzinne wydano -1 548 614,19zł w tym zasiłki rodzinne wraz z dodatkami i zasiłki opiekuńcze. Są to między innymi :

- świadczenie pielęgnacyjne-w kwocie 306 508zł ;
- zasiłek pielęgnacyjny- w kwocie 184 977zł;
- specjalny zasiłek opiekuńczy- w kwocie 27 629zł ;
- św. rodzicielskie- w kwocie 115 258zł;
- tzw. złotówka za złotówkę w kwocie 30 476,12zł ;
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka tzw. becikowe wydano 60 000zł, a na zasiłek dla opiekuna -0,00zł

- oraz nowe świadczenie tzw. „za życiem” – 8000zł)
- a także koszty składki Emerytalne i Rentowe dla świadczeniobiorców 60 300,08zł

Realizacja świadczeń rodzinnych obejmuje także opłacanie składki zdrowotnej dla uprawnionych osób pobierających świadczenia opiekuńcze. Na ten cel wydano kwotę 3 941zł. Składka zdrowotna od w/wym. świadczeń jest klasyfikowana w rozdziale – w rozdz.85213 z pozostałymi składkami za ubezpieczenie zdrowotne.

Ad. 3- ośrodek także realizował zadania nałożone ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ,tutaj również od kilku lat nie ma znaczących zmian w zapisach ustawy .Osobą uprawnioną do świadczeń alimentacyjnych nadal jest osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego zgodnie z wyrokiem Sądu, którego egzekucja prowadzona przez Komornika Sadowego jest bezskuteczna przez co najmniej 2 miesiąc. Komornik o fakcie bezskuteczności postępowania egzekucyjnego, wystawia zaświadczenie które musi być załączone do wniosku o świadczenie. Osoba ma prawa do świadczeń do 18 lat lub gdy się uczy w szkole lub szkole wyższej do 24 lat. Świadczenie z funduszu przysługuje jeśli dochód rodziny na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00zł na osobę w rodzinie. W tym zakresie wydano **43 decyzje** administracyjne na podstawie których wypłacono 32 rodzinom dla 47 uprawnionych –świadczenia alimentacyjne na kwotę 184 870zł.

Drugim elementem, ustawy jest zadanie prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. *W roku ubiegłym postępowanie prowadziliśmy wobec 53 dłużników zgodnie z określoną w ustawie procedurą wymaga ona między innymi: wezwania dłużnika i przeprowadzania z nim wywiadu w celu rozpoznania jego sytuacji i oceny możliwości płacenia alimentów, przyjęcia oświadczeń o stanie majątkowym, ustalenia przyczyn nie płacenia alimentów, co roku przygotowania pisemnej informacji do dłużnika o przyznanych świadczeniach osobie uprawnionej wobec której on nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań . Poza tym postępowanie wymaga stałej współpracy z komornikami i innymi jednostkami realizującymi świadczenia w celu ustalenia i uzyskania pisemnej informacji czy dany dłużnik alimentacyjny wpłaca w okresie ostatnich 6 miesięcy co najmniej 50% alimentów i czy dokumentuje swoją sytuację, co jest konieczne do wydania dłużnikowi decyzji o uznaniu go za dłużnika alimentacyjnego aby następnie móc złożyć wniosek do prokuratora o ściganie i do Starosty o zatrzymanie dłużnikowi prawa jazdy. Kwoty zwrócone w roku ubiegłym przez dłużników alimentacyjnych to 44 974,90zł z tego kwota należna do budżetu państwa to 35386,32zł (wraz z odsetkami) oraz kwota należna gminie wierzyciela (którą jest nasza gmina) to 15 587,16zł*

+ 1 017,02zł

Na koniec roku stan należności wszystkich dłużników alimentacyjnych wyniósł 1 328 230,51 zł. (w 2017r nie wygaszono długu żadnemu dłużnikowi). Realizowanie zadania opiera się na ścisłej współpracy z komornikami sądowymi, Starostą, Prokuraturą , urzędami skarbowymi i organami właściwymi wierzycieli – innymi gminami oraz Rejestrem dłużników do którego sukcesywnie są zgłaszani dłużnicy.

Ad. 4-Kolejne zadanie realizowane przez ośrodek zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to prowadzenie obsługi administracyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadaniem ośrodka jest przyjęcie formularza „Niebieska Karta” i niezwłocznie przekazanie Karty do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w celu powołania w przeciągu 3 dni grupy roboczej . Ośrodek niezwłocznie informuje członków Zespołu Interdyscyplinarnego

o powołaniu grupy roboczej w danej sprawie i jej składzie następnie uzgodni termin spotkań grup roboczych. Przygotowuje oraz wysyła pisemne zaproszenia do ofiary i wezwania do domniemanego sprawcy. Wysyła pisma do instytucji o oddelegowanie członka na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Przygotowuje informacje dla członków Zespołu z prac grup roboczych oraz dane do sprawozdań, następnie je sporządza i przekazuje do różnych uprawnionych podmiotów jak np.: PCPR w Środzie Wlkp., Wojewódzki koordynator Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, M R P i P S -za pomocą systemu informatycznego CAS. Ośrodek także czynnie uczestniczy w przygotowaniu corocznej konferencji organizowanej przez Zespół Interdyscyplinarny. Pracownicy socjalni brali udział w posiedzeniach wszystkich grup roboczych prowadzących procedurę „Niebieska Karta”, prowadzili monitoring sytuacji w 21 rodzinach wchodząc w środowiska. W 2017 koszt obsługi administracyjnej Zespołu wyniósł – **2 890,27zł** – główne wydatki to opłacenie zakupu usług i materiałów biurowych 2590,27zł. Natomiast szczegółowe sprawozdanie z pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie co roku Zespół przedkłada Wójtowi Gminy.

Ad. 5 –następne zadanie realizowane to zadania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej– jednym z zasadniczych zadań gminy w tym zakresie jest pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych aby zapobiec odebrania dzieci z rodziny, szczególnie poprzez udzielanie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny. O objęcie rodziny pomocą asystenta na podstawie swojej pracy z rodziną, w oparciu o wywiad środowiskowy do kierownika wnioskuje pracownik socjalny. Rodzina może być również objęta tą formą pomocy na wniosek Sądu, który w postanowieniu zobowiązuje rodzinę do współpracy z asystentem. Z uwagi na powyższe ważne jest aby osoby lub instytucje szczególnie pracujące z dziećmi, zauważając niepokojące sytuacje informowały o tym pracownika socjalnego lub bezpośrednio wnosili do Sądu o wgląd w sytuację dziecka– taki wniosek może złożyć każdy. Wzorem lat poprzednich aby spełnić wymogi ustawy dotyczące zatrudnienia asystenta rodziny, w ośrodku zatrudniany jest Asystenta Rodziny w ramach –Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na dany rok „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, na realizację którego corocznie składany jest do Wojewody wniosek o dotację. Zgodnie z zapisami programu i wnioskowaną kwotą w 2017 gmina otrzymała dotację celową na koszty zatrudnienia asystenta w kwocie 10 585,71zł zaś drugie 10 587,72zł stanowiły środki własne. Podpisano umowę z Wojewodą Wielkopolskim zgodnie z którą zatrudniony został asystent rodziny na umowę zlecenia na okres 10,5 miesiąca w wymiarze równym 3/4 etatu. Łączny koszt realizacji programu to 21 174,43zł Asystent Rodziny prowadził **wsparcie 7 rodzin**, z 19 dzieci a aby wsparcie przyniosło zamierzony cel ośrodek czynił starania aby plan pracy był uzgadniany wspólnie z rodzinami przy ścisłej współpracy asystenta z pracownikami socjalnymi. Jednak część rodzin bardzo niechętnie współpracuje, bagatelizując problemy lub twierdząc, że ich nie ma. Dużo wyższe koszty poniesiono na pokrycie pobytu 7-ro dzieci w pieczy zastępczej –rozdział 85508, co kosztowało gminę **75 025,56zł**. Z wyżej przedstawionej analizy powodów korzystania z pomocy społecznej w 2017r. było 7 rodzin mających trudności opiekuńczo- wychowawcze i wszystkie te rodziny– zagrożone odebraniem dzieci, otrzymały wsparcie asystenta. Koszt jego zatrudnienia jest znacznie niższy dla budżetu gminy od kosztu pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Dlatego zasadne jest obejmowanie takim wsparciem również rodzin, które nie mają jeszcze poważnych problemów w tym zakresie a które pytają czy i oni mogliby otrzymać choćby krótko takie wsparcie. Mając na uwadze powyższe ośrodek podjął realizację partnerskiego projektu pn: „*Zwiększenie dostępności*

do usług społecznych w powiecie średzkim” w ramach którego między innymi rodziny objęte wsparciem asystenta, które wymagają również specjalistycznej pomocy np.: psychologicznej i pedagogicznej dodatkowo uczestniczyły w działaniu „Akademia dla Rodziny” biorąc udział w warsztatach umiejętności i kompetencji rodzicielskich z psychologiem, pedagogiem, asystentem rodziny, dietetykiem oraz w indywidualnych konsultacjach z psychologiem i pedagogiem. Szczegółowe sprawozdanie z zakresu pieczy zastępczej jest przedstawiane Radzie odrębnie.

Ad. 6- Następne zadanie realizowane przez ośrodek to **tzw. „Karta Dużej Rodziny”**.. Przyznanie Karty Dużej Rodziny nie wymaga wydania decyzji administracyjnej, lecz w przypadku odmowy wydania Karty taka decyzja jest już wymagana. W sumie w ciągu ubiegłego roku wpłynęło 15 nowych wniosków o wydanie karty dużej rodziny, 1 o wydanie karty dla nowego członka rodziny i 1 osobie która już była posiadaczem Karty. Przez cały rok wydano **79 Kart Dużej Rodziny** w tym: 30 kart dla rodziców i 49 dla dzieci. Mimo, że pracownik podczas wydawania wniosków o zasiłek rodzinny oraz świadczenie wychowawcze na nowy okres zasiłkowy wydał dużo wniosków również o kartę dużej rodziny – wnioski te nie spłynęły z powrotem i w porównaniu do roku 2016 nastąpił spadek ilości złożonych wniosków i wydanych kart.

Na realizację tego zadania otrzymano dotację celową w kwocie 289,00zł. lecz wykorzystano kwotę 202,30zł zgodnie z cenami określonymi w w/wym. ustawie dot. zasad wyliczenia kwoty należnej gminie za realizację tego zadania np.: za obsłużenie 1 wniosku dla rodziny należna kwota to 13,40zł (ujęta w rozdziale 85503). W roku ubiegłym wprowadzono wiele zmian w zapisach ustawy, dotyczą one szczególnie możliwości uzyskiwania elektronicznej Karty Dużej Rodziny. Obecnie za pomocą aplikacji elektronicznej rodzina może złożyć wniosek elektroniczny, załączyć skany koniecznych dokumentów i cały proces przyznania karty odbywa się drogą elektroniczną, a klient otrzymuje aplikacje Elektronicznej Karty np.: na telefon. Ta możliwość na razie nie budzi wielkiego zainteresowania i do naszego ośrodka wpłynął dopiero 1 wniosek o kartę elektroniczną. Również rodziny, które mają już wydane tradycyjne karty mogą wnioskować o kartę elektroniczną, za co obecnie nie wnosi się żadnej opłaty, lecz po okresie przejściowym jest przewidziana opłata dlatego szczególnie pod koniec tego okresu można spodziewać się większej liczby wniosków elektronicznych o wydanie elektronicznej Karty.

Ad. 7 -to realizacja pomocy państwa w wychowaniu dzieci potocznie nazywana św. 500+ To kolejne duże zadanie realizowane od 2016r. przez ośrodek, które spowodowało konieczność zwiększenia zatrudnienia. Do realizacji tego zadania zatrudniono pracownika w wymiarze pełnego etatu, który dodatkowo realizuje, przekazane także do ośrodka dodatki: mieszkaniowy i energetyczny. Z uwagi na bardzo duże obciążenie tego pracownika oraz dodatkowe zadania związane z wprowadzeniem centralizacji VAT zatrudniono w wymiarze 3/4 etatu pomoc administracyjno -biurową ds. świadczenia wychowawczego, która odpowiada dodatkowo za prowadzenie rozliczeń podatku VAT.

Do końca 2017r wpłynęło **647** wniosków o świadczenie wychowawcze w tym 126 złożonych za pomocą systemu elektronicznego (dla porównania w roku poprzednim 79) . W tym zakresie wydano **671** decyzji administracyjnych. Na koniec roku **liczba uprawnionych rodzin** do w/wym. świadczenia to **562 rodziny** . W 2017r nie uległy zmianie kryteria dochodowe kwalifikujące do świadczenia wychowawczego, nadal aby uzyskać świadczenie na pierwsze dziecko w rodzinie dochód rodziny nie może przekroczyć 800zł na osobę w rodzinie ,a w przypadku dziecka niepełnosprawnego w rodzinie 1200zł . Istotną zmianą jaka nastąpiła w zapisach ustawy to konieczność udokumentowania przez osoby samotne posiadania postanowienia Sądu o zasądzeniu alimentów od drugiego

rodzica, ta zmiana wyeliminowała część rodzin żyjących w wolnych związkach, które nie dokumentowały dochodu drugiego rodzica

Całkowity koszt realizacji tego zadania wyniósł **5 097 641,36zł** w tym obsługa świadczeń to – 73 407,37zł, a wydatki na świadczenia wychowawcze to – 5 024 233,99zł

Ad. 8 i 9 Dodatki mieszkaniowy i energetyczny

realizowane przez ośrodek dodatki : mieszkaniowy i energetyczny przedstawiały się następująco :

- dodatek mieszkaniowy wypłacono 38 rodzinom na kwotę 64 273,33zł

Przyjęto 56 wniosków z czego 51 rozpatrzono pozytywnie , a 5 odmownie .W ciągu roku wydano także 2 decyzje wygaszające prawo do dodatku mieszkaniowego. Razem w tym zakresie wydano 58 decyzji administracyjnych .

Natomiast dodatek energetyczny wypłacono 11 rodzinom na kwotę 1 741,83zł

Przyjęto 13 wniosków i wydano 13 decyzji administracyjnych przyznających dodatek energetyczny . Na realizację dodatku energetycznego przysługuje dotacja w wysokości 2% od wypłaconej kwoty świadczeń co w roku ubiegłym dało kwotę 34,83zł. Natomiast realizacja dodatku mieszkaniowego jest zadaniem własnym i tutaj nie otrzymujemy dotacji na jego realizację. Wobec powyższego koszty obsługi –rozdział 85215 to jedynie – zakup usług i materiałów biurowych na co wydano 1 363,24zł. Tutaj mimo stosunkowo niewielkiej liczby świadczeniobiorców ich realizacja wymaga ciągłego zaangażowania pracownika, który musi śledzić na bieżąco przepisy, co miesiąc przygotować wypłaty tak zainteresowanym jak i najemcom lokali, robić zapotrzebowanie na środki i je rozliczać itd.

Kolejne, nowe zadania, które ośrodek realizował w ubiegłym roku to:

Ad.10. ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która daje możliwość objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osoby ,które nie posiadają ubezpieczenia zdrowotnego i z różnych przyczyn życiowych nie mają osób uprawnionych do objęcia ich takim ubezpieczeniem. Osoba nieubezpieczona aby nie płacić za usługi medyczne/leczenie gdy jej stan zdrowia wymaga skorzystania z usług medycznych może wnioskować o objęcie ubezpieczeniem –finansowanym ze środków publicznych. Po wpłynięciu takiego wniosku , pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy, w którym ustala czy osoba spełnia warunki kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej oraz ustala czy faktycznie osoba nie ma innych możliwości do uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego. Jeśli wszystkie warunki zostają spełnione wydana zostaje decyzja administracyjna przyznająca oprawo do usług zdrowotnych na 90 dni. W ubiegłym roku o takie świadczenie wnioskowały 2 osoby – 1osobie przyznano do nich prawo natomiast 2–ej odmówiono gdyż nie spełniła warunków ustawowych.

Ad. 11. Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za Życiem” , w której jednym z zadań ośrodka jest ustalenie uprawnienia do jednorazowego świadczenia pieniężnego/ zapomogi/ –z tytułu urodzenia dziecka u którego zdiagnozowaną ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu , a następnie jego wypłacenie. Drugim zadaniem w przypadku zwrócenia się takiej rodziny z wnioskiem o wsparcie asystenta rodziny – jest przyznanie rodzinie takiego wsparcia i w tych przypadkach takie wsparcie przysługuje z racji stanu zdrowia dziecka ,a nie trudności opiekuńczo-wychowawczych. W ubiegłym roku wpłynęły 2 wnioski o wypłatę jednorazowego świadczenia –wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie i wydano 2 decyzje administracyjne przyznając pomoc finansową, natomiast nie było wniosków o pomoc w formie wsparcia asystenta rodziny.

Wszystkie bieżące informacje o realizowanych zadaniach , rejonach opiekuńczych pracowników socjalnych i inne mieszkańcy gminy mogą znaleźć na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej www.zaniemysl.naszops.pl, na którą także przekierowuje wejście na zakładkę ops strona internetowa gminy www.zaniemysl.pl.

Plan Budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaniemysłu w 2017r.wynosił 8 315 785,00zł natomiast **wykonanie to kwota : 8 000 981,27zł zrealizowana w 16 rozdziałach budżetowych** dla porównania do roku 2016o wzrost o około 22.85% (wynosił 6 512 348,83zł w 13 rozdziałach budżetowych]:

- 1) 85202 /-opłacenie pobytu w DPS -Plan 164 500,00zł-wykonanie-**159 050,49zł**
- 2) 85205 /- przeciwdziałanie przemocy Z I- Plan 3 200,00zł-wykonanie- **2 890,27zł**
- 3) 85213 /-składki na bezp. Zdrowotne -Plan 10 581,00zł -wykonanie - **9 127,38zł**
- 4) 85215 /dodatki mieszkaniowe - Plan 68 894,00zł - wykonanie **67 378,40zł**
- 5) 85214 /-zasiłki i pomoc w naturze -Plan 197 960,51zł- wykonanie - **95 339,29 zł**
- 6) 85216 /-zasiłki stałe - Plan 79 876,00zł - wykonanie- **66 284,82zł**

(umów zlecenia oraz pozostałe bez kosztu zatrudnienia opiekunki, które są ujęte w rozdz. 85219)

- 7) 85228 /-usługi opiekuńcze - Plan 42455,00zł - wykonanie - **16 417,05zł**
- 8) 85504 /wspieranie rodziny(asyst. rodz.)-Plan 34 870,71zł wykonanie-**21 365,52zł**
- 9) 85501/ świadczenie wychowawcze -Plan 5 106 600,00 wykonanie-**5 097641,36zł**
- 10) 85502/ świadczenia rodzinne -Plan 1 943 100,00zł-wykonanie- **1 849 974,74zł**
- 11) 85503/ Karta Dużej Rodziny - Plan 289,00zł - wykonanie - **222,30zł**
- 12) 85508 /-rodziny zastępcze - Plan 78 500,00zł - wykonanie - **75 025,56zł**
- 13) 85230 /program dożywiania)- Plan 48 537,00zł - wykonanie **35 700,20zł**
- 14) 85278/ pomoc poszkow. w kłęsce Plan 123 400,00zł - wykonanie **123 259,65 zł**
- 15) 85395 / pozostała działalność Plan 23784,00zł - wykonanie **23 545,39 zł**

(projekt partnerski)

- 16) 85219- koszty utrzymania Ośrodka -Plan 389 239,00zł- wykonanie **347 405,27zł**
(w porównaniu do 2016r.-**342 497,85zł** koszty funkcjonowania ośrodka wzrosły o niecałe **1,38%**)

Są to bieżące koszty funkcjonowania ośrodka związane zarówno z wynagrodzeniem pracowników wraz z pochodnymi oraz koszty rzeczowe w tym: koszty eksploatacji pomieszczeń ośrodka, ubezpieczenia budynku i wyposażenia, ogrzewania, energii elektrycznej, drobne naprawy,usług telekomunikacyjnych, internetowych, poczty polskiej, zakupu druków , tonerów do drukarek, papieru , środków czystości, licencji i obsługi oprogramowania informatycznego szkoleń pracowników , delegacji itd.

Ośrodek wykonał dochody stanowiące dochód gminy w czterech rozdziałach budżetowych:

85502- z tytułu ściągalności zaliczki alimentacyjnej oraz z tytułu ściągalności świadczeń z funduszu alimentacyjnego	-	15 587,16zł
		1 017,02zł
85219- odsetki od prowadzenia rachunków bankowych	-	769,29zł
85395 - odsetki od rachunku bankowego-projektu	-	18,15zł
85228- z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze	-	6 524,70zł
Razem :		23 898,15zł

Ośrodek wszystkie zadania realizuje za pomocą systemów informatycznych oraz programów dziedzinowych posiadających certyfikat Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Również wszystkie obowiązujące sprawozdania przekazywane są za pomocą centralnych systemów teleinformatycznych {CAS, Si 001,Płatnik, Empatia,e -Puap, itd.}.

W ubiegłym roku z uwagi na klęskę żywiołową jaka w formie huraganów miała miejsce także w naszej gminie ośrodek praktycznie od sierpnia za pomocą centralnej aplikacji statystycznej przysyłał codzienne sprawozdania, najpierw dot. nawałnicy, a następnie doszły również sprawozdania dot. orkanów. Od kilku lat notujemy wzrost liczby mieszkańców gminy, którzy składają wnioski za pomocą systemów informatycznych. Jednak droga ta nie zawsze gwarantuje szybsze załatwienie sprawy. Niestety zdarza się szczególnie w okresach składania wniosków na nowe okresy zasiłkowe, że wiele do życzenia pozostawia szybkość uzyskania danych, drogą elektroniczną przez pracownika – bywa, że pobieranie danych to nie kilka minut ale kilka godzin lub nawet dni a dopiero gdy wpłynie dokument można rozpatrzyć sprawę. W okresach sprawozdawczych – firmy często wprowadzają zmiany i tworzą nowe aplikacje/wersje danego programu w systemach dziedzinowych, jest to nawet kilka wersji w ciągu kilku dni. Pracownicy muszą je pobrać i wgrać aby system działał, i dobrze wczytywał wprowadzane dane. W tym okresie utrudnia to również bieżące rozpatrywanie spraw – bywa, że wczytanie nowej wersji trwa kilkadziesiąt minut. Aby za każdym razem nie czekać na usługę informatyka praktycznie wszyscy pracownicy merytorycznie realizujący dane zadania zostali zobowiązani do nauczenia się samodzielnego pobierania i wgrywania aktualizacji swego programu a tylko w wyjątkowych sytuacjach korzystali z pomocy informatyka. W 2017 roku ośrodek wydał ogółem **2 167** decyzji administracyjnych (średnio 8,6 decyzji na 1dzień roboczy-251dni), które poprzedzone były prowadzeniem postępowań administracyjnych. Liczby składanych wniosków i wydawanych decyzji administracyjnych dają w zarysie obraz ilość zarówno spraw jak i osób obsługiwanych przez pracowników ośrodka. Poza decyzjami były również przygotowywane różnorodne ankiety, informacje, opinie i odpowiedzi dla innych instytucji np.: Sądów, Policji, Prokuratury, Powiatowego Urzędu Pracy, innych instytucji pomocy społecznej, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Komorników itd. W tym miejscu pragnę zwrócić uwagę, że ośrodek od wielu lat dbając o racjonalność wydatków, w zasadzie nie wysyła pism za potwierdzeniem odbioru, pracownicy zawsze uprzedzają i proszą każdorazowo podopiecznych o osobiste odebranie decyzji i innych pism, a następnie dzwonią z informacją do zainteresowanych prosząc o ich odbiór. W skali ubiegłego roku dało to oszczędność około 15 tysięcy złotych. (obecny koszt przesyłki za dowodem doręczenia to 7,80zł mnożąc przez liczbę samych decyzji daje to kwotę 16 9026zł, a na wszystkie przesyłki w 2017r wydaliśmy zaledwie 5 136,72zł)

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2017r.- zatrudniał 9 pracowników na umowę o pracę. Kadre Ośrodka tworzyli: inspektor ds. świadczeń pomocy społecznej, główna księgowa, referent ds. świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego, 2-j terenowi pracownicy socjalni, referent ds. świadczenia wychowawczego oraz dodatków mieszkaniowego i energetycznego, a także pomoc administracyjno-biurowa oraz kierownik i od września na 1/2 etatu sprzątaczką. Wzorem roku poprzedniego ośrodek zatrudniał na umowy cywilno-prawne: asystenta rodziny oraz opiekunki środowiskowe. Po przejściu w 2015r. zatrudnionej na etacie opiekunki na zasłużoną emeryturę oraz po rezygnacji –po kilku miesiącach, nowo zatrudnionej opiekunki, ośrodek zatrudnia opiekunki na umowy zlecenia. Ta forma zatrudnienia obecnie sprawdza się w naszej gminie z uwagi na: małą liczbę osób, godziny świadczonych usług oraz zamieszkiwanie podopiecznych w różnych wsiach. Bardzo trudne byłoby zapewnienie prawidłowego czasu pracy pracownikowi na etacie i jednocześnie zapewnienie usług w tych dniach i godzinach w jakich oczekują zainteresowani. Dodatkowo wzorem lat ubiegłych w celu prawidłowej realizacji zadań posiłkowaliśmy się pomocą stażysty z Powiatowego Urzędu Pracy w Środzie Wlkp. Poczynając od 2004r ośrodek praktycznie co roku ma powierzone do realizacji kolejne zadania, również w 2017r doszły 2 kolejne. Część zadań

nie wiąże się z załatwianiem dużej ilości spraw, jednak pracownik któremu zadanie powierzono na bieżąco musi śledzić przepisy prawa w tym zakresie, na czas rozpatrzyć sprawę i przygotować decyzję, zrobić zapotrzebowanie na środki a następnie je rozliczyć, przygotować i przesłać sprawozdanie itd. Obecna ilość zadań przy tak nielicznej kadrze ośrodka sprawia, że bardzo trudno jest zorganizować harmonijną pracę i zaplanować należne pracownikom urlopy tak aby nie zakłócić pracy na stanowisku, które pełni zastępstwo pracownika na urlopie. Jeszcze trudniej jest w przypadku nieplanowanej nieobecności w pracy któregoś z pracowników. W takiej sytuacji często pracownik pełniący zastępstwo nie jest w stanie podołać wielości spoczywających na nim zadań dlatego uważam, że nadszedł czas aby zaplanować jeśli to możliwe w roku 2018 zwiększenie kadry ośrodka. W ośrodku np.: nie ma wyodrębnionego działu kadr ani sekretariatu, informatyka itp. Obecnie np.: księgowa jednoosobowo rozlicza rozbudowany już do 16 rozdziałów budżet. W 2017r ośrodek realizował swe zadania z ogromnym trudem i dużym wysiłkiem i oddaniem wszystkich pracowników.

W 2017r Ośrodek zmienił swą siedzibę i obecnie zarówno pracownicy jak i mieszkańcy korzystający ze świadczeń ośrodka z pewnością nie mogą narzekać na ciasnotę i złe warunki lokalowe bowiem są one bardzo dobre zarówno dla pracowników jak i dla klientów ośrodka. Jednak zmiana siedziby i jej przeprowadzka wymagało wielu zabiegów organizacyjnych oraz bardzo dużego wysiłku kadry aby niedogodności z tym związane nie odczuli podopieczni szczególnie, że przeprowadzka ośrodka przypadła niestety w nowym okresie zasiłkowym. Drugą bardzo niekorzystną sytuacją która spowodowała duże trudności w funkcjonowaniu ośrodka była długotrwała nieobecność najpierw inspektora, a następnie głównej księgowej, która praktycznie jednoosobowo obsługuje księgowość ośrodkach. Sytuacja ta zmusiła do pilnego zatrudnienia na umowę zlecenia księgowej z doświadczeniem, która poradziłaby sobie z zamknięciem roku budżetowego. Normalnie w czasie nieobecności księgowej zastępstwo pełni specjalista pracy socjalnej posiadający dodatkowe kwalifikacje z rachunkowości. Jednakże pełniąc swoje obowiązki fizycznie nie był on w stanie, w pełni zastąpić głównego księgowego tym bardziej, że ośrodek ponownie nie spełnia minimalnej ilości zatrudnienia 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.(art. 110 ust.11- pracownik na 2000 mieszkańców lub na 50 środowisk/

Pragnę w tym miejscu zwrócić Wysokiej Radzie uwagę, że wielość zadań realizowana przez ośrodek przy obecnej liczbie kadry mimo szczegółowego planu urlopów i zastępstw pracowników, w czasie nieobecności pracownika bardzo trudno zapewnić harmonijną i prawidłową realizację wszystkich zadań. Każdy pracownik ma prawo do urlopu, a do tego dochodzą niestety również nieplanowane nieobecności z tytułu np: choroby, czy opieki nad chorym dzieckiem. Tak małe zatrudnienie zagraża pogorszeniem się jakości świadczonych usług oraz przedłużaniem terminów załatwiania życiowych spraw mieszkańców gminy. Zarówno budżet ośrodka jaki przedstawione w niniejszym sprawozdaniu ważniejsze dane dotyczące działalności Ośrodka Pomocy Społecznej dają obraz tematycznej wielkości i różnorodności zagadań, ilości mieszkańców korzystających z różnorodnych usług i świadczeń oraz potrzeb w tym zakresie.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej

Zaniemyśl

Anna Zimmer